

Ön Vinga är c:a 1000 m. lång och 500 m. bred

Fyrens lysvidd:
47 km eller
25,5 nautiska mil

PEJLINGAR

FÖRR, NU OCH FRAMTID
FRÅN FLOTTANS MÄN OCH BOJOR I GÖTEBORG

N:r 3-2022

Läs mer på sida 2 om den mer än 100 -åriga damens händelserika liv

I detta nummer bl.a.

Ledare och något om vår skaldjursafton	S 3
Hänt i föreningen	S 4
När man inte är herre i sitt eget hus.	
Kent Nordström	S 5-7
Ted Knapp berättar	S 8-9
Patrik Oksanen Hellre fregatter än värnpliktiga	S 10-11
Damklubben Bojen	S 12
Orientering om Riksråsmötet 2023.	S 13
Medlemsinformation	S 14-15

**FLOTTANS MÄN
GÖTEBORG**
Örlogsvägen 6
426 71 Västra Frölunda

Tel. 031-29 07 23

Hemsida:
www.flottansman.se/goteborg

E-post:
goteborg@flottansman.se
Plusgirokonto: 4 47 48-2
Bankgironummer: 470-3526

Organisationsnummer:
857200-4284

ORDFÖRANDE HAR ORDET**Kamrater!**

Nu var det dags igen för funderingar kring läget i föreningen och vad som varit och är på gång.

Under perioden från nationaldagen fram till början av september har vi genomfört en rekognoscering av förutsättningarna för ett riksmöte i vårt grannland Danmark i Fredrikshamn med hotellboende och studiebesök vid örlogsbasen (flådestationen) i Fredrikshamn och undersökt förutsättningarna för boende och möten på Scandic Hotell The Reef samt bekantat oss med broderföreningen (Marineföreningen) i Fredrikshamn. Allt är bra utom två saker de långa avstånden från Norrland och Gotland samt den danska kronkursen. Vi vet inte säkert om det är möjligt eller om vi ska söka en traditionell lösning med avresa från Stockholmsområdet. Detta vet vi efter det att denna tidning gått i tryck. I rikstidningen nr 3, är det sagt att det ska bli Fredrikshamn men det kan komma att ändras. När allt står klart så meddelas det omgående.

Under sensommaren har vi haft ett bejublat besök av vår nye förbundsordförande Thomas Engevall som höll ett mycket inspirerande tal om marinen framtid och om sig själv samt sina tankar om Flottans Män. Mer om detta längre fram i denna tidning. Vidare så har föreningen gjort ett studiebesök på Ö-varvet på Öckerö samt nyligen haft höstens skaldjursafton. Mer om även detta längre fram i bladet.

Det har även firats Marinen 500 år i Göteborg den 26-28 augusti som redovisas senare i tidskriften. Vi tyckte att man var väl försiktig när regementets dag den 26 augusti inte tog emot andra än den egna personalen och vpl av säkerhetsskäl Vid huvudflygdagen på F16 den 27/8 var det fler än 190 000 besökare utan problem.

Inom föreningen avser vi fira våra 85 år fredagen den 25 november som kommer att erbjudas alla medlemmar i mitten av oktober som Evenemang FM Göteborg. Hösten är nu på väg efter en ganska bra sommar, trevlig höst önskas Er alla.

Lars-Erik Uhlegård

Förstasidan: Skärgårdsfartyget M/S Göteborg. Med mer än 100 år i drift..

F.d. S/S Nya Skärgården 1915-1918, S/S Torsbyfjärden 1918, S/S Tor II 1919, inkallad som hjälpträngfartyg 1941-1945, 1945 inköpt av Kungl. Marinförvaltningen (KMF) till Stockholms Kustartilleriförsvaret och omdöpt till S/S Tynningö, 1958 såld och ombyggd till sandfraktare och omdöpt till S/S Linda II, 1966 byte till dieselmotordrift nu som M/S Linda II, 1982 M/S Vagabond, 1985 Reparatören av Tynningö, 1988 Linda af Tynningö, 1994 ombyggd till passagerarfartyg som M/S Nya Skärgården för att 2018 köpas av Strömma Turism & Sjöfart, efter renovering för fart inom Göteborgs skärgårdar och skärgårdskryssningar, omdöpt till M/S Göteborg.

Byggt vid Motala Verkstad 1914 - 1918. Sjösatt 1915. Längd 32,1 meter, Bredd 6,3 meter och djupgående 2,3 meter. Deplacement: 378 ton. Maskin 1 st Volvo Penta TAMD 120A dieselmotor 450 hk. Fart 12 knop. Passagerare: 165. Besättning: 8-15 beroende på antalet passagerare. IMO-nummer: 8634144..

Bilden tagen 2020-09-21 på Nya Varvet. Fotograf L-E U

**PEJLINGAR
Nr 3 september 2022**

Utgivare/Ägare:
Ansvarig utgivare och red:
Redaktionellt stöd
Distribution:
Manusadress:
Sista manusdag nr. 4/2022
Planerade utgivning:
Årsprenumeration:

Lösnummerpris:
Trycks hos:

**8:e ÅRGÅNGEN SOM POSTTIDNING EFTER NAMNÄNDRING 2015.
PEJLINGAR** startade som ett medlemsblad med namnet **PEJLING** 1978

Kamratföreningen FLOTTANS MÄN GÖTEBORG
Lars-Erik Uhlegård / 0723-97 21 86 / lars-erik@uhlegard.se
Karl Harry Dahl / 0706-91 32 42 / harry.dahl@telia.com
FM-medlemmar och "Bojor" samt vissa militära instanser och andra organisationer
Flottans Män, adress: se ovan till vänster / e-post till redaktör och redaktionellt stöd
Torsdagen den 1 december 2022 kl 1200 redaktionen tillhanda.
December 2022 (kring den 20/12)
För FM-medlemmar utanför FM Göteborg 100:-/år (4 nummer)
För icke medlemmar i Flottans Män 150:-/år (4 nummer)
För icke medlemmar i Flottans Män 50:
Sandstens Tryckeri AB, Västra Frölunda

LEDARE

Kamrater och övriga läsare!

Kriget i Ukraina fortsätter men knappast på det sätt som regimen i Ryssland hade önskat. Striderna går brutalt ut över civilbefolkning, infrastruktur och jordbruk. Terrorbombning i många delar av Ukraina än de som ryssarna delvis behärskar. Antalet döda och skadade ryssar är mycket stort. Liksom givetvis även de ukrainska förlusterna. Stort stöd lämnas nu till Ukraina av många länder avseende vapen och ammunition.

Även Sverige gör här viktiga insatser men kan kanske göra mer. Inte minst vad gäller artilleri (Archer) och ammunition. Denna av ukrainarna högt önskade pjäs bör levereras så snart som möjligt då det lär finnas 24 pjäser som inte är förbandssatta i svenska armén.

Det går riktigt dåligt för ryssarna vilket visar att över-skattning av sig själv och riktigt svag och olämplig ledning har gett Ukraina många möjligheter att slå till med de medel som svider mest hos alldeles för tidigt belåtna fiender. Det börjar likna nederlag för ”röda” laget. Det skulle vara riktigt njutningsfullt att se Vladimir och Sergej få en ordentlig näsbränna och helst utan kärnvapenkrig. Grattis Ukraina för hjältemod och framgångar.

För att avsluta denna ledare med något om det egna försvaret så vill jag peka på avsaknaden av sjöstridskrafter på Västkusten (här får amfibiekamraterna ursäkta mig). Återläggandet av Amf 4 var mycket bra men det räcker alls inte. Det jag talar här om är fartyg som ska kunna verka inom avsevärda områden från svenska kusten upp mot Nordnorge, till Island och runt de Brittiska öarna och ner till Medelhavet. Tillsammans med allierade enheter, vid behov, skydda sjöfarten över Atlanten till/från USA och Kanada. Det som saknas är större uthålliga fartyg av fregattstorlek. Jag kan väl tycka lite som Patrik Oksanen längre fram i tidningen ”Hellre fregatter än värnpliktiga”, men jag är ju inte så naiv att jag inte begriper att även värnpliktiga behövs och att många behov ska täckas efter decennier av lättsinne och självbedrägeri. För Västkustförsvaret behövs, såväl fregatter som ubåtar, minröjningsresurser, helikoptrar, bas- och ledningsförband samt stridsstödsfartyg med mera.

Glöm inte vad jag har pekat på under många år: **Gå med i Nato och minst två procent av BNP till försvaret.** Nu är det dock dags att öka kraven till minst tre procent till cirka 180 miljarder kronor per år. Med ökade löner, beställning av fler ubåtar och fregatter utomlands så kommer det inte vara något problem att uppjobba stora summor varje år.

Lars-Erik

En riktigt bra skaldjursafton

Den 8.e september kunde äntligen höstens skaldjursafton genomföras. Den var från början inplanerad till den 18.e augusti men blev framflyttad på grund av att budet om detta event kom ut för sent.

Detta event blev mycket lyckad även om alla inte fick lika mycket att suga på. Givetvis fanns det lämpliga drycker också. Vi blev 30 som deltog vid långbordet och många ansåg att dessa kräftor och räkor med mera var utsökta. Stort tack till alla som hjälpte till, även med återställning och såg till att skal och blivande illaluktande avfall försvann./L-E

Bl.a. har detta hänt i föreningen sedan nr 2

Klubbafton 2022-08-25 med Förbundsordföranden konteramiral Thomas Engevall ombord.

Det blev en mycket lyckad kväll där den gamle Chalmershumoristen var i sitt esse. Stort tack till Thomas som även svarade på många kluriga frågor. Alltid välkommen åter Flottans Män Göteborg och Marinstugan.

Ovan: Thomas "lägger ut texten" från talarstolen inför de 50 närvarande kamraterna med skärpa och humor.

Till vänster: Så gott som fullsatt i Marinstugan vid Thomas intressanta genomgång av sitt liv i marinen samt Marinens kommande utveckling de närmsta tio åren. Han tog även upp sin syn på Flottans Män och vad som väntar oss. Vi har fått en utmärkt förbundsordförande!

Studiebesök på Ö-varvet 2022-08-30 av nio medlemmar i Öckerö hamn där VD för varvet tog emot oss på bästa möjliga sätt.

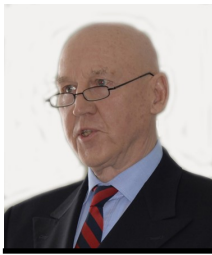

Ovan: VD Ö-varvet, Jonas Backman, som tog sig god tid för sin genomgång av varvets historia nuläge samt en del om den framtid som väntar.

Ovan: Bland många fartyg och båtar från Marinen (örlogsflottan & amfibieförbanden) märktes främst HMS Gladan som var inne för en mindre översyn och snart skulle vara på väg till sjöss igen. Falken som gjort sin översyn i vintras. Inga bilder på övriga militära enheter som kan gå ev. fiender tillhanda. Givetvis var även fiskebåtar och KBVs fartyg kunder.

Till vänster: Den lilla gruppen ur FM Gbg som deltog var från vänster: Mauritz Palm, Gunnar Segerholm, Rolf Gamborg, Peter Ahlander (lite skydd), Lars-Erik Uhlegård, Agneta Weinclid, Göran Andersson, René Ahlberg samt Anders Bäckelin. Initiativtagare och programansvarig var och är Göran Andersson. Var och en av oss fick boken Ö-varvet 100 år från 1016, mycket intressant.

Ytterligare en artikel av vår idag medlem Kent Nordström

Denna gång handlar det om vad som hände under kriget 1939-45 inom Sverige med tonvikt på eftergifter till lands och till sjöss.

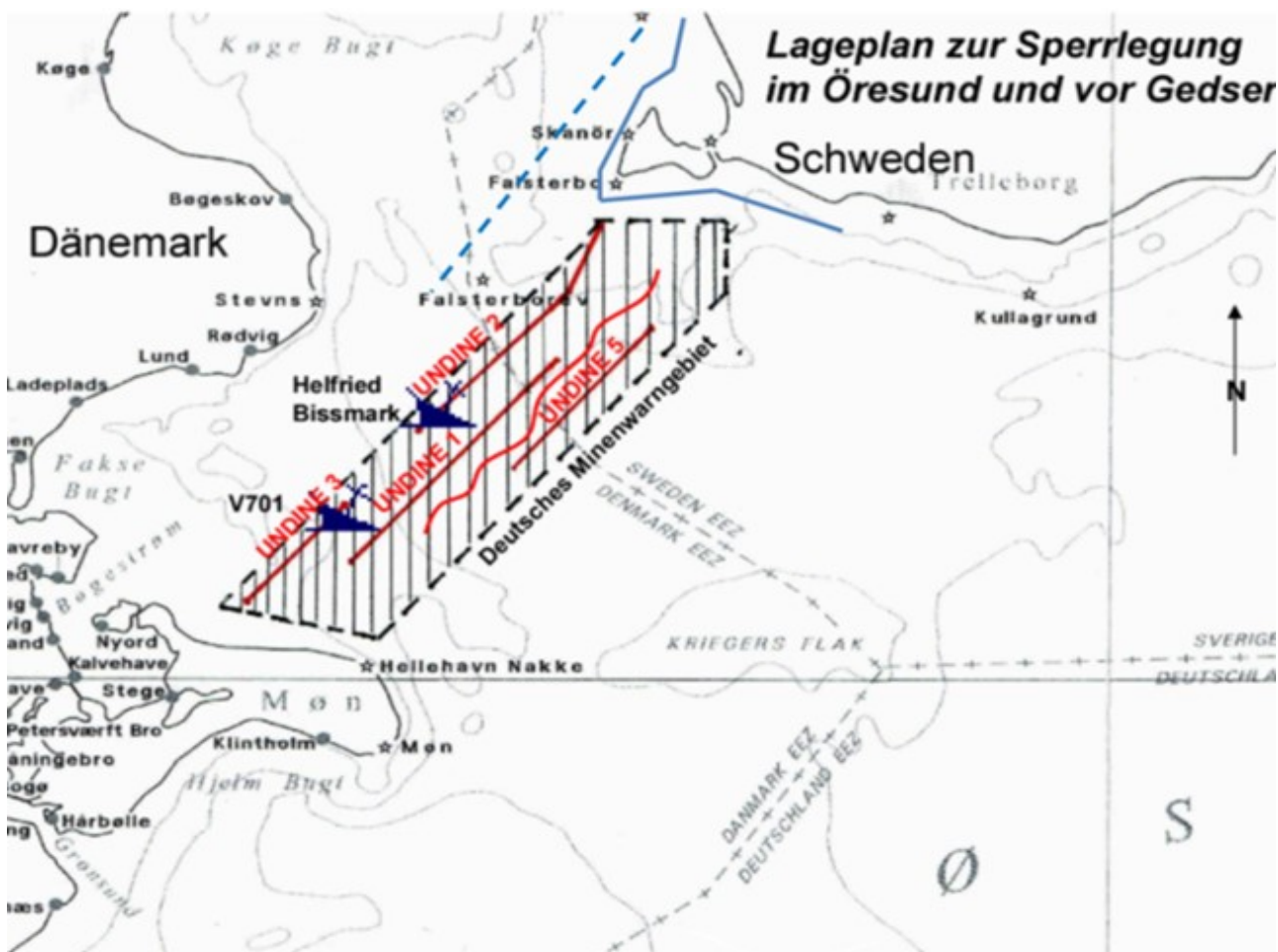
När man inte är herre i sitt eget hus!

Rubriken för denna artikel väcker möjligen förvåning men är i dessa oroliga tider väl motiverad. Om vi går tillbaka till tiden strax innan och under andra världskriget så torde innebörden av rubriken bli tydlig. Trots en viss upprustning under sent 1930-tal var det svenska försvaret mycket dåligt rustat när kriget bröt ut. Sverige deklarerade då att landet skulle vara neutralt. Med deklARATIONEN följde skyldigheter att som neutral stat följa internationella överenskommelser uttryckta i de s.k. Haagkonventionerna.

Redan i november 1939 vägrade Hitlers Tyskland att acceptera den svenska yttre territorialvattengränsen om 4 nautiska mil utanför land och öar. Anledningen var att man ville komplettera i september utlagda mineringar med nya mineringar på svenskt yttre territorialvatten

runt Falsterbonäset intill 3 nautiska mil från land för att försvåra för brittiska ubåtar att komma in i Östersjön. Så skedde också och från svensk sida fanns i det tidsläget inga muskler som kunde förhindra detta flagranta tyska angrepp på svensk neutralitet. Samtidigt föreslog tyskarna att Sverige skulle minera Kogrundsgränsen västnordväst om Falsterbonäset av samma anledning. Så skedde dock inte. Genomfart för större fartyg genom Flintränskanalen krävde tyskt godkännande.

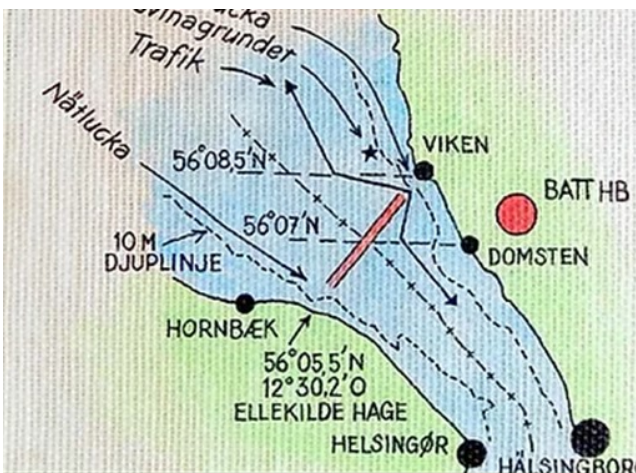
För att skapa förutsättningar för säker genomfart för sjöfart på svenskt yttre territorialvatten anordnades s.k. neutralitetsfarleder mellan Svartklubben i södra Bottenhavet och Strömstad. Dessa leder var ofta dragna ut till 3 nautiska mil från kusten, en följd av att tyskarna inte accepterade vår territorialvattengräns om 4 nautiska mil. Neutralitetsleden runt Falsterbonäset smög runt Måkläppen och övergick längre norrut i Kogrundsgränsen. Till en början övervägdes att muddra Kogrundsgränsen till 7,2 meters djup. Denna idé övergavs och i stället byggdes Falsterbokanalerna, som tillät fartyg med djupgående upp till cirka 6,5 meter, motsvarande kanske 4-5000 tons stora fartyg. Kanalen kom till god användning. Redan 1941 passerade 323 och året därpå hela 5191 fartyg.

Neutralitetsfarleden visas i heldragen blå färg. Kogrundsgränsen är den del som löper nära Falsterbonäset i nordnordostlig riktning. Flintränskanalen, i streckad blå färg, nåddes söderifrån genom tyska minfält.

Nära samtidigt muddrades delar av Kalmarsund för att fartyg med upp till 8 meters djupgående skulle kunna passera. Konsekvensen av tyska mineringar vid Falsterbo blev att svenska pansarskepp inte utan tyskt godkännande skulle kunna ombaseras till västkusten. Innan Falsterbokanalerna färdigställdes och med hänsyn till Kogrundsgrännans ringa djup tvingades många fartyg med trälaster från Norrland att först lossa i Ystad och sedan gå till Helsingborg för att lasta ombord samma trälaster, som fraktats dit med tåg.

Efter att Tyskland överraskande och brutalt anföll våra grannländer Danmark och Norge i april 1940 och därefter konsoliderat sin ställning där framfördes krav att på svensk järnväg få transportera tysk trupp och materiel från mellersta till norra Norge genom Sverige från Storlien via Kiruna till Riksgränsen. Eftersom Sverige ännu inte hade militära muskler att stå emot tyska kraven tvingades Sverige att acceptera de tyska kraven. Denna transportrörelse går under namnet "hästskotrafiken" och orsakade förstas mycket kritik från Norge och de allierade och inte minst från det svenska folket. Sverige hade en gång till tvingats att göra avsteg från sin egen deklarerade neutralitet. Nära samtidigt tvinga-

des Sverige på tysk inrådan att anordna en så kallad nätspärr mot brittiska ubåtar vid hamninloppet till samhället Viken strax norr om Helsingborg. Spärren låg inom svenskt yttre territorialvatten.

Nätspärren vid Viken, som lades ut våren 1940 i samarbete mellan Tyskland och Sverige.

Under våren 1940 fick det tyska fartyget *Der Deutsche* tillstånd att hämta tyska tysk personal i Sverige för transport till Tyskland. Personalen ansågs i det svenska beslutet vara civila men var i verkligheten soldater som deltagit i striderna runt Narvik. Personalen transporterades på järnväg från Norrland till Oxelösund. Ilastning av personalen skedde 22 april sent på kvällen och därefter avgick fartyget till Tyskland. Händelsen väckte av naturliga skäl stark irritation från norsk sida som i en diplomatisk protest till utrikesdepartementet skrev:

"... att det icke fanns 600 civile tyskere i Narvik. Det kan her alene dreje sig om tyske tropper, förmoderlig de menn som var smuglet in i Narvik med malmbåter och hvalfonger med tysk flagg..."

Norge begärde att dessa skulle interneras i Sverige enligt Haagkonventionens regler men så skedde inte.

Händelsens känslighet framgår av en av utrikesdepartementet utfärdad kommuniké. Här bemöttes information i utländsk press att det inte hade varit frågan om transitering av krigsmateriel. Ett högst märkligt uttalande från svensk sida eftersom det aldrig varit frågan om att transitera just krigsmateriel vid detta tillfälle.

Då det stod klart att Tyskland skulle strida tillsammans med Finland i det så kallade fortsättningskriget 1941 ökade den tyska pressen att få tillgång till svensk järnväg och svenska farleder. Även nu gick Sverige tyskarna till mötes men säkert inte utan betydande vanda. Mest känt är kanske transporten av en hel tysk infanteridivision, den så kallade Engelbrecht-divisionen, med trupp och materiel genom Sverige från Charlottenberg i Värmland nära den norska gränsen via Laxå-Krylbo-Vännäs-Boden-Haparanda till Torneå i Finland. Eftergiften kommunicerades till svenska folket som en engångseftergift eftersom den svenska folkopinionen var starkt negativ till att Sverige hjälpte tyskarnas krigföring. Mindre känt är troligen att tyskarna tilläts att med svensk eskort förflytta 34 lastfartyg i 4 omgångar på svenskt inre territorialvatten mellan 30/8 till 29/9 1941.

På dessa fartyg transporterades delar av den tyska 6.e bergsdivisionen genom svenskt inre territorialvatten för att därefter gå till hamnar i Finland.

Mer 50 000 tyska soldater med utrustning passerade inomskärs mellan Landsort och Svartklubben under 1941. Från tysk sida var önskemålet att transporten skulle ske på järnväg. Efter diskussioner mellan de båda ländernas regeringar kom man slutligen fram till att utnyttja sjötransport. Eftergiften från neutralitetsbestämmelserna gällde här att de tyska fartygen, både örlogsfartyg och handelsfartyg i Kriegsmarines tjänst, fick framföras på svenskt inre territorialvatten. Från den svenska regeringens sida var dessa transporter bekymmersamma. På olika sätt försökte man att hemlighålla transportererna från allmänheten. Hemlighetsmakeriet hade självfallet med folkopinionen att göra. Framförallt var transporter inom svenskt inre vatten tveksamma, kanske till och med olagliga.

Många fartyg som ingick i transportererna måste ha betraktats som örlogsfartyg och för sådana gällde begränsningar för uppträdande på svenskt inre territorialvatten. Däremot fanns i Haagkonventionerna en inskriven rätt till så kallad oskadlig passage av svenskt yttre

territorialvatten även för örlogsfartyg. Vid passage på svenskt inre territorialvatten uppmanades de tyska örlogsfartygen att byta Kriegsmarines flagga till tysk handelsflagga och att hålla de tyska trupperna under däck, en kreativ lösning inom ramen för hemlighetsmakeriet.

Men det skulle bli värre än så. Tyskland pressade fram nya betydande svenska eftergifter. Trupp och materiel fraktades på svenska järnvägar mellan 1941 till omkring 1943. Cirka 10 % av det svenska järnvägsnätet var ständigt ianspråktaget av tyska trupp och materialtransporter mellan Tyskland, Norge och Finland via Sverige.

Mer än 2 miljoner tyska soldater inom ramen för den så kallade "permittent-trafiken" färdades fram och tillbaka genom Sverige och cirka 100000 svenska järnvägsvagnar användes. Tåg med tysk personal och materiel gick genom Sverige varje dag! Många av dessa tåg gjorde uppehåll i Olskroken på sin väg fram och tillbaka mellan Trelleborg och Oslo. Dessa tåg gick till och från Norge via Kornsjö (Dals Ed) i Dalsland. Det råder väl knappast någon tveksamhet att många av dessa transporter inte hade något stöd i folkrätten. Härutöver tvingades Sverige att acceptera att tyskt flyg fick passera över svenskt territorium. Men transporter tilläts därför att Sverige behövde importera livsnödvändig kol från Tyskland och också få inkomster genom att exportera vår högkvalitativa järnmalm till den tyska krigsindustrin, något som under hela kriget orsakade betydande irritation från de *allierades* sida.

Kriegsmarines transportfartyg Isar med kamouflagemålning

Ett märkligt inslag i den svenska eftergiftspolitikerna skedde i november 1941. Då fick en bataljon tyska SS-trupper inklusive materiel tillåtelse att landstiga i Luleå för vidare transport till Kirkenes via Kiruna - Riksgränsen - Narvik. Transporten skedde med fartyget *Isar* som hämtade trupp och materiel i Stettin för att gå till Luleå. Lokala myndigheter i Norrbotten fick av utrikesdepartementet uppgift att ta hand om och bistå tyskarna bara någon dag innan *Isars* ankomst. Uppenbarligen ville man från den svenska regeringen hemlighålla denna transport och den svenska eftergiften in i det längsta. Den lokala pressen påtvingades munkavle. *Isar* förde vid detta tillfälle handelsflagga, var försedd med luftvärnskanoner och var kamouflage-målat – knappast ett civilt tysk fartyg. Vid genomförd sjötrafik kontroll i Luleå kunde inte fartyget uppvisa några lasthandlingar som är brukligt för civila handelsfartyg. *Isar* var lastat med handeldvapen, infanterikanoner,

pansarvärnskanoner, granatkastare och mycket annat. Ytterligare ett märkligt förhållande förtjänar att nämnas. Efter svensk godkännande hösten 1941 etablerade tyskarna flera stora lager för livsmedel och för halm och hö till de 60 000 hästar, som användes under kriget i finska Lappland. Påfyllnad av förråden skedde med svensk järnväg från Trelleborg till Luleå där förråden låg. Transporterna från förråden i Luleå till Finland skedde med tyska militära lastbilar - på svensk mark! Det var inte förrän hösten 1943, då Sveriges försvar nått en betydande styrka som man vågade säga upp de tysk-svenska transportavtalen. Då hade de allierade nått betydande militära framgångar - El Alamein, Stalingrad, Slaget om Atlanten - och Tysklands militära förmåga avtagit. Då först vågade Sverige att ta steg för att åter bli herre i sitt eget hus. Genom många tveksamma avsteg från de neutraliteten ställde klarade Sverige att hålla sig utanför själva kriget.

Det var nog inte alliansfriheten eller neutraliteten som tjänade oss väl utan snarare de förnedrande eftergifter vi tvingades att göra eftersom vi inte hade maktmedel att stå emot. Förhoppningsvis har denna kunskap utnyttjats i den säkerhetspolitiska analysen inför ett eventuellt NATO-medlemskap.

/Kent Nordström

Till vänster:

Av Tyskland använt järnvägsnät i Sverige under andra världskriget.

Ted Knapp berättar

Ted Knapp berättar här om den välkände dansk-norske sjöhjälten Peder Wessel Tordenskiold och hans många försök att angripa och slå ut försvaret av Göteborg 1717 och 1719

En påstridig sjöhjälte

I avsikt att slå ut Nya Varvets örlogsstation – under vad som historieböckerna kallar det ”Stora nordiska kriget” (1700 – 1721) – angreps Göteborg av den norsk-danske amiralen Peder Wessel Tordenskiold vid inte mindre än tre tillfällen. Kunde han samtidigt - sade hans order - även göra processen kort med den på redde liggande eskadern av svenska kaparfartyg – en ständig nagel i ögat på den danske kungen och hans hov – så mycket bättre! För såväl danska som ryska spioner hade i rapporter till sina respektive huvudmän understrukit ”att Göteborg är ett enda rövarnäste”. Vid tiden för Tordenskiolds anfall utgjordes Nya Varvets örlogsflotta – inklusive de skepp som av kaparkaptenen Lars Gathenhielm ställt till stadens förfogande – av ett trettio-tal fartyg, bland dem sex fregatter, två skepp och fem galärer.

Det är i skymningen den 2 maj 1717 som Tordenskiold beordrar de på Rivöfjorden uppankade trettiosex örlogsskeppen och sextio bestyckade handelsfartygen - med sina sammanlagt 1800 man landstigningstrupper ombord – att sätta sig i rörelse mot älvmyningen. Avsikten var att i skydd av mörkret smyga sig förbi Nya Älvsborgs fästning, för att ta Nya Varvet med över-rumpling, men danskarnas rörelser hade tidigt inrapporterats till Göteborg, där fältmarskalken Carl Gustaf Mörner och amiralen Olof Strömstierna omgående såg till att få allt tillgängligt manskap på fötter. Kanonbatteriet på Kåringberget, samt försvarsverken på Lilla Billingen och Rya Nabbe var snart bemannade och vid Nya Varvet lades spärrbommar ut tvärs över älven, bakom vilka de svenska örlogsfartygen låg beredda med uthalade kanoner. Ett för Tordenskiolds flotta ytterligare streck i räkningen blev den alltmer mojnande vinden, och skeppen måste snart, för att överhuvudtaget göra någon fart genom vattnet, bogseras av sina barkasser. I täten av den danska flottan gick skottprämen ”Arhe Noe”, vilken under häftigt bombardemang styrde upp mot de fyra 40-kanoners fregatterna som Strömstierna placerat i slaglinje

vid Nya Älvsborg. Nu följde den – enligt Tordenskiolds egen utsago – häftigaste sjöbataljen under hela detta krig: En fem timmar lång oavbruten kanonad.

Beskjutna från alla håll – från fästningen, från Kåringberget och Billingen, från batterierna på Rya nabbe och från Strömstiernas fregatter - blev danskarnas situation emellertid till slut ohållbar, och vid åttatiden på morgonen gav man upp, och anfallet var över. Den danska flottan in-rättade sig nu på blockad, vilken man emellertid hävde redan efter två veckor, då man lättade ankar och avseglade mot Norge.

Men den 20 juli 1719 dök den påstridige amiralen än en gång upp på Rivöfjorden, nu i sällskap med sju stycken femtiokanoners linjeskepp, tre fregatter, tre flytande batterier, fyra galärer samt fyra skottprämar. Anfallet inleddes med att en av skottprämarerna avfytrade en salva mot Nya Älvsborg, vilken omgående besvarades. När vapenvila ingicks på morgonen den 22 juli, hade skottväxlingen pågått så gott som oavbrutet i 28 timmar, och fästningen var illa åtgången. När striden återupptogs påföljande dag, hade danskarna under mellantiden låtit flytta över ett batteri till Aspholmen, varför översten Stael von Holstein, för att avvärja detta nya hot, raskt lät skeppa över ett antal kanoner och mörsare till Arendal, varifrån de danska batterierna kunde beskjas i ryggen. De tvangs därmed att utrymma sina ställningar och sätta sig i säkerhet ombord – och så var även Tordenskiolds andra anfall hävt.

Några månader senare var det emellertid dags igen, denna gång med en attack från Marstrand, vars fästning ”Carlsten” Tordenskiold någon tid innan lyckats erövra. I täten för en liten flotta om tre galärer och nio slupar lämnade han Marstrand den 26 september, för att med en kommandoråd försöka genomföra vad han under föregående flottattacker misslyckats med. Båtsättningarna fick order om att vränga sina röda vapenrockar ut och in, för att de blå fodren i mörkret skulle uppfattas som svenska uniformer, och i varje slup satt en besättningsman, som behärskade lite svenska. Sedan galärerna ankrat upp vid Gäveskär, fortsatte sluparna in mot älvmyningen, där de vid passagen av Kåringbergets batteri lyckades dupera den tjänstgörande vaktposten Gud-mund Lydig med ett ”vi är Swänska gallejor”. Och som något larm därför aldrig blev väckt vid Kåringberget, så kunde flottiljen utan strul passera även Caroli batteri på Tångudden.

Väl framme vid Nya Varvet, klättrade styrkan upp på det utanförliggande sänkverket, och smög sig utefter dessa försiktigt iland för att överrumpla vaktposten. Denne råkade emellertid få syn på skaran och anropade dem med ett "Wer da?" Men som varande tysk var han ännu lättare duperad av danskarnas "svanska", hela vaktstyrkan tillfångatogs och sattes ombord på sluparna. Tordenskiolds män började nu varpa ut de åtta i hamnen liggande örlogsfartygen, men här tog turen slut, enda byte de lyckas få med sig var galären "Prins Carl", övriga skepp fastnade på sänkverket, och stacks därför på Tordenskiolds order i brand.

Kaparkapten Gathenhielms fregatt Greve Mörner drev brinnande över till Ryabukten, där den sjönk. Några hundra år senare – lagom till Göteborgs Jubileumsutställning 1923 – fann man rester av den sjunkna fregatten och en av de bärgade kanonerna togs då i land och ställdes ut på expon.

Den påstridige sjöhjälten skulle endast trettio år gammal stupa i en duell med Jacob Stael von Holstein, en tysk överste i svensk tjänst. Duellen ägde rum den 1 november 1720, ironiskt nog samma dag som den av Tordenskiold erövrade Carlstens fästning återgick i svensk ägo.

Ted Knapp

Uppsnappat av Ted:

1 En lagom man

Han växte skönt i lagom takt
och var rätt snart en lagom
man,
och allt han sa var lagom sagt
och alla honom lagom fann.

I politik likväl en lagom man
helt lagom blå och lagom röd,
och flyktingar från fjärran land
rätt ofta fick hans lagom stöd.

Ty först så var han rätt så för
men blev sen mera lagom mot,
och slöt sig till en blandad kör
som yrka på en lagom kvot.

Han hylla sen vårt lagom land
helt lagom mjukt och lagom
hårt,
där lagom många tas om hand
och resten får det lagom svårt.

Med detta vart han ganska nöjd
och sov om natten rätt så sött,
och prisade med lagom fröjd
det land som ordet lagom fött.

2 I vår blågula själ

Vasalopp och prillor, drängar
som krökar,
slaget vid Lützen, kräftor och
gökar,
fjällbjörk och martall, blom-
mande säl, g,
allemansrätten,
stintor i fåbod, utgångsgrisar,
sambos och dagis, yuppies som

brisar,
prästkragar, blåklint, renar och
älg,
dans bort i vägen,
torpet i gläntan, ombud från JO,
bruket vid älven, pampar från
LO,
opp Amaryllis, kung Gustav är
huld,
vårvindar friska,
folkpark och älvdans, surret
från myggor,
slätter på ängen, dragspel från
bryggor,
silvret i Sala och Bolidens guld,
är något av detta som nedanför
tjälén
ligger som ett lager i den blå-
gula själen.

Barsebäck och Ringhals, sju-
mila skogar,
dans uppå logen, trendiga kro-
gar,
torpare, Luther, arbetarkamp,
vikingablodet,
hambos och schottis, polka och
snoa,
Pippi i villan, Emil i boa,
lingon och knäcke, rönnbär och
svamp,
midvinternatten,
Stenmark i backen, Bauer bland
trollen,
ring klocka ring med Jarl Kulle
i rollen,
snöglopp och ljunghed vårlär-
kors sång,
ta mej till havet,
mjölkpallar, Arla, prästost som

yastas,
Kivik och skumpa, studenter
som hystas,
herrgård vid insjön och förorts-
betong
är något av detta som nedan-
för tjälén
ligger som ett lager i den blå-
gula själen.

3 Kapten Haddock

För föreningens info har Tintins
hetlevrade vän kapten Had-
dock nu tagit sig in på nätet,
för att där, med sedvanligt an-
passad vokabulär, ge sig på
Rysslands president.

Här ett litet urval:

Inpiskade mörkman!
Certifierade blindstyre!
Teknokratiska rötägg!
Ränksmidande dyngbagge!
Desperata mygghjärna!
Malliga mollusk!
Paranoida vrålapa!

Visst är han ganska träffsäker?

Hellre fregatter än värnpliktiga!

Patrik Oksanen

Publicerad 2022-09-03

Det här är en text från SvD Ledare. Ledarredaktionen är partipolitiskt oavhängig med beteckningen obunden moderat.

Hämtad från Internet.

Sjöfästningen Sveaborg, Nordens Gibraltar, ligger som en påminnelse om sjömaktens betydelse vid Helsingfors inlopp. Uppe på däck på färjan till Sverige får man den bästa överblicken över Ehrensvärds mäktiga bygge, det som skulle skydda riket mot det expansiva Ryssland. Två gånger tidigare på 1700-talet hade östra rikshalvan ockuperats, mycket för att Sverige inte kunde stoppa den ryska flottan.

Fästningen är en påminnelse om sjömaktens eviga betydelse, den som Gustaf II Adolf uttryckte som "Näst Gud vilar rikets säkerhet på dess flotta", och att dagens svenska försvarsdebatt har fel fokus.

Valrörelsens värnpliktsbingo vanns av Liberalernas Allan Widman på knockout med [förslaget](#) att alla ska genomgå tre månaders grundläggande militär utbildning. Med dagens regler skulle med tiden hela svenska folket bli säkerhetskontrollerade, för att inte tala om att tre månader varken gör ett militärt förband eller en soldat. Detta samtidigt som det kommer att vara en bedrift att klara av att utbilda inte ens en tiondel (8 000) värnpliktiga från 2025.

Det utmanar mentala kartor och urgamla sanningar i alla tre länderna

I stället borde svensk försvarsdebatt handla om att med Sverige och Finland får Nato en helt ny ö som förbinder Arktis med Östersjön. Den fennoskandiska halvön är i praktiken en geostrategisk ö när man tänker att i en kris eller ett krig är Finland, Norge och Sverige helt beroende av öppna och trygga sjövägar. Det utmanar mentala kartor och urgamla sanningar i alla tre länder.

För Sveriges del borde vi prata mer om sjömakt än automatgevär till varje 19-åring. Den svenska flottan är anorektisk, personalbristen har gjort att marinchefen Ewa Skoog Haslum [ställt in en övning](#) i höst för att inte slita sönder en hårt prövad personal. Dubbla besättningar på fartygen är ett snabbt sätt att öka svensk utställighet. Men marinen, ja egentligen hela Försvars-

makten, är som det där ekbordet som du inte oljat på alldeles för länge. Personalfrågor, underhåll och ersättningsmateriel har skjutits på framtiden i allt för stor utsträckning.

I en [intervju](#) med GP (27/8) konstaterar marinchefen att Sverige har för få fartyg och att Väst-kusten, med Sveriges, Norges och Finlands viktigaste hamn Göteborg, är för oskyddad. Marinchefen efterlyser lika mycket resurser norr om Öresund som i Östersjön. Men sett ur ett geo-strategiskt perspektiv, där vi är öbor i en mycket osäker värld med klimatförändringar som skiftar fokus till Arktis, är det en för blygsam och snäv ambition. I våra farvatten behöver vi kunna möta hela skalan, från dagens hybridkrig i gräzonen till en fullskalig konflikt. Det är inte bara Ryssland, vi måste också räkna med ökad kinesisk närvaro.

Ska Sverige även bidra till att hålla världshandeln trygg på världshaven, kunna vara solidariska med Norge (och Danmark) i Arktis, men även med andra Natomedlemmar, som i Medelhavet och i Svarta Havet, behöver vi börja prata om större och ännu fler fartyg. I stället för tremånaders värnpliktiga borde valrörelsens spetsigaste försvarsbingo handla om minst fyra svenska fregatter. Den senaste fregatten i svenska flottan var HMS Uppland 1979, sjösatt 1945 och omklassad från landskapsjagare. Det kanske säger något om hur ovana vi är vid att tänka hav.

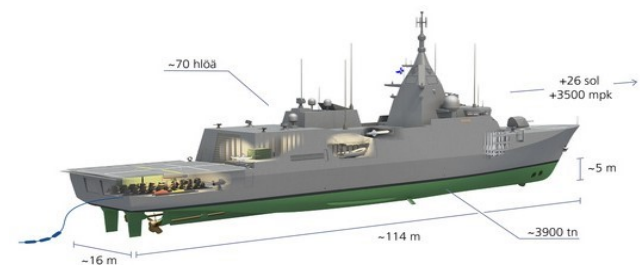
Patrik Oksanen

Ovan: Nederländsk fregatt De Zeven Provinciën Sjösatt 2000 och i tjänst från 2002

Längd 114 m, Bredd 18,8 m, Djup 5,2 m, Depl 6050 ton 2 DM + 2 GT fart max ca 30 knop. Bes 30 off, 2020 man inkl. förbandschef med stab. Flyg hkp NH60.

Nedan: Korvett typ Pohjanmaa (Österbotten) Isklass 1A DM Max 30 knop. L 114 m, B 16 m, D 5 m, Depl 3900 ton. Bes 80-120 man. 1 hkp, 2 UAV, 1 57 mm akan, lv-rtb vertstart, sjörb-vertstart, AU-torp, minor. Klar 2026-2030

Marinen 500 år firades i Göteborg 2022-08-27--28

Marinen 500 år har ju firats på ett antal platser i Sverige under 2022. Det har firats i Söderköping, Stockholm, Härnösand, Kalmar, Karlskrona och Malmö.

Vid firandet i Göteborg skedde det främst på Gustav Adolfs Torg och vid Stigbergskajen framför Amerikaskjulet.

På Gustaf Adolfs Torg fanns det tekniktält, fyshjul där man kunde testa sin fysik, smakprovning av marinens mat, utställningar om marinens historia och uppvisning av båtar och materiel.

Försvarsmakten har tagit fram modeller av vapen, vilket gör det möjligt för alla att bekanta sig med militär utrustning.

Det fanns även ett mini-Marinen för de yngsta besökarna, musik av Marinens musikkår och Hemvärnets musikkår Göteborg och möjlighet att ställa frågor om mönstring till Plikt- och provningsverket.

Vid Stigbergskajen låg det ett minröjningsfartyg, en

korvett, stridsbåtar och gruppboat förtöjda. Det blev stridsförevisning med stridsbåt 90 och dykare från röjdykardivisionen som dök i en mobil tank.

Det fanns något för alla. Marinen spelar en stor och viktig roll i Göteborgs historia och utveckling och det firades med göteborgarna. Det fanns knopskola och möjlighet att styra en undervattensrobot.

När Försvarsmakten genomför den här typen evenemang blir platsen ett tillfälligt skyddsobjekt och därför fanns militärpolis på plats på Gustaf Adolfs Torg och Stigbergskajen under helgen.

Under lördagen invigde marinchefen en minnessten nära Waterfront Hotel och Marinens musikkår spelade.

Under kvällen bjöd marinchefen tillsammans med Amf 4 på buffé till särskilt inbjudna på S/S Marieholm.

Ombord i jagaren Småland finns en liten utställning om marinens 500 år som visar i grova drag vad som hänt under dessa många år utställningen pågår till 25 sept.

Bilder från Marinen 500 år i Göteborg

- 1 Gästerna väntar på marinchefens tal på fördäck
- 2 Marinens musikkår musicerar vid S/S Marieholm

- 3 Marinchefen berättar något för gästerna på fördäck
- 4 HMS Karlstad och HMS Ven vid Stigbergskajen

Damklubben BOJEN

Bojor Besöker Bilddals Park

Ungefär 1,5 mil söder om Marinstugan ligger en lummig oas, som inte många av oss kände till - Bilddals Park med herrgård och Systrarna Werners café och restaurang.

Silva Anderssons morfar, som bodde i den s.k. trädgårdsmästarbostaden, var under 15 år på trettio-/fyrtio-talet privatchaufför åt den siste godsägaren, vilket till viss del kan förklara Silvas engagemang, kunskap och den därtill utmärkta guidning under vårt besök.

Herrgården

Vi fick t.ex. veta att den ståtliga huvudbyggnaden uppfördes 1860. Herrgården ägdes och disponerades av fyra olika patroner:

- James Dickson från 1860 till 1873. Han var även donator till Dicksonska biblioteket och Göteborgs museum.

- August Krüger från 1873 till 1890, byggmästaren, som svarade för byggnationen av huset. Arkitekten där bakom var Frans Jacob Heilborn.

- Charles Felix Lindberg fram till 1909. Mannen med plommonstop som står staty i Bältespännarparken. Han donerade två miljoner kronor till förskönande av parker i Göteborgs stad.

- Från 1929 till 2001 av grosshandlaren Gustav Werner. Under sitt ägarskap byggde Werner växthus, tvättstuga, arbetarbostäder, stall och ladugård. Han var delägare i kamgarntspinneriet Werner och Carlström i Gårda.

1963 tog Göteborgs kommun över ansvaret, men Werners släkt fick bo kvar till 2001. Mellan åren 2001 och 2014 låg herrgården öde.

Vad som händer framgent med själva Herrgårdsbyggnaden vet vi ej, men Higab ansvarar för renoveringen av huset.

Systrarna Werners Café och Restaurang

Den gamla trädgårdsmästarbostaden är idag både charmigt och pietetsfullt renoverad och invigdes i maj 2021 som café och restaurang i Systrarna Werners regi.

Att Systrarna Werner är en populär lunchrestaurang förstod vi denna varma augustidag, då många sökte sig hit och tog med sin lunchtallrik för att sitta utomhus i skuggan av högresta ekar, björkar och lindar.

Stort tack till Silva för den insikt vi fått om Bilddals Park. Vi var nio Bojor med på denna härligt somriga utflykt den 24 augusti 2022.

Vid pennan och kameran Anita Hogmalm

Till höger:
Systrarna Werners
Café och Restau-
rang (fd trädgårds-
mästarbostaden).
Foton: Anita H

Ovan: Herrgårdens baksida.

Nedan: Lunch

Riksårsmötet 2023, orientering

Inom riksförbundet Flottans Män har FM Göteborg fått förtroendet att arrangera och genomföra 2023 års riksårsmöte. Som planen nu ligger gäller tiden 7 – 9 maj. Efter överväganden rörande resmål och förläggning i tiden, föll valet på Danmark och Fredrikshamn. Detta innebär i korthet. Vissa detaljer kan komma att ändras.

Dag 1 - överfart från Göteborg söndagen den 7:e maj klockan 09.10 Lunch ombord.

Ankomst till Fredrikshamn 12.40. Incheckning på hotell ”Scandic The Reef” kl 13.00-14.00.

Lokalföreningsmöte i konferenslokal på hotellet kl 13.30-15.30.

Egen tid

18.00-21.00 förbrödringsfest på hotellet. FM Göteborg Sångkör deltar med sång, musik och muntrationer.

Dag 2 - 07.00-09.00 frukost på hotellet.

1030-1200 Riksårsmöte i stora konferenslokalen.

12.00-13.00 lunch på hotellet.

13.30-16.00 transport och besök på Flådestationen.

16.00-19.00 egen tid.

19.00-21.00 bankett i stora matsalen.

Dag 3 - 07.00-09.00 frukost på hotellet.

Fritid. 11.00 utcheckning från hotellet.

13.10 Riksårsmötet 2023 avslutas, incheckning vid färjeterminalen. 13.50.

Förtöjning Danmarksterminalen i Göteborg 17.20.

Priserna är ännu inte klara.

Slutligt program, anmälningrutiner, priser och annan information kommer i nr 4 av tidskriften, d.v.s. ett nummer tidigare än vanligt.

Flådestationen Frederikshavn är Danmarks största marina bas, något större än Korsör. Flådestationen är hemmahamn för 1.a eskadern med fregatter av Absalon-klass och fartyg för bevakning av Grönländska vatten samt kungaskeppet Dannebrogen och Skolfartyget (fullriggaren) Danmark samt ett antal mindre enheter.

Lars-Erik Uhlegård och Olle Melin

Denna orientering finns även införd i FM rikstidning nr 3 på sida 26 (här med några smärre ändringar).

Nedan ytterligare en bild från Flådestationen.

Kamrater!

Jubileumsåret är i sitt sluteskede.

FM Göteborg fyller 85 år 2022. Detta kommer inte att firas storslaget utan det får anstå till 90-årsjubileet. De 85 åren kommer att firas den 25 november. Denna fest kommer att äga rum i Marinstugan samt för själva middagen i Örlogskapellet och sedan avslutas i Marinstugan.

Riksråsmöte 2023 har FM Göteborg ansvar för, planering pågår. Hur, när och var offentliggörs under hösten 2022. Idéer är välkomna avseende aktiviteter med mera.

2023 är det ju som Ni vet **Göteborg** som firar **400 år** (jovisst 402) och det bör väl innebära något för alla.

2023 firar **Sverige 500 år** och även det kommer att bli uppmärksammat på många sätt. Armén passar också på att fira 500 år, även om I 1 (Livgardet) anser att det tillkom 1521, ett år före Kungl. Flottan, hur det nu kan vara möjligt?! Med vikingar och allt firar vi nog snarare 1000 år i den Kungliga Flottan (men vi ska inte förhäva oss). Alltså, mycket att glädjas åt trots krig och elände!!!
Styrelsen

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) har varit på planeringsresa till Helsingfors och då träffat försvarsavdelningen på Sveriges ambassad 2022-09-14 där vi träffade Föatt Kalevi Wikström och Föass Adam Åkerfeldt för samtal om Finland och Nato. En bra och intressant genomgång. Nedan syns från vänster: SMKR Sekr. Staffan Vestin, Valberedningen Christer Olofsson, Föatt Kalevi Wikström och SMKR WM Jan-Olof (Jolo) Johansson.

VAD HÄNDER I MARINSTUGAN?

Grunder om bokning av platser

Bokning till klubbaftnar och andra evenemang görs i första hand via e-post som svar på "Evenemang Flottans Män Gbg" och då det av någon anledning inte fungerar så ring /mejla/sms:a ordföranden och förklara problemet. De som inte har tillgång till Internet och e-post ska kunna anteckna sig i Marinstugan som sedan förs in fortlöpande i det digitala systemet. *Styrelsen*

Oktober

Klubbafton

Torsdag 27
Tid: 18.00-21.00 (Bio från 17.00)

Föredrag av; Stf C Amf 4, övlt Fredrik Hesselman

Orientering om Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4) och de nya amfibiebataljonerna samt marin utveckling på Västkusten.

November

Mäss- och skeppskväll

Torsdag 10
Tid 17.00-21.00

Medlemsmöte Höst se mer på Hemsidan

Söndag: 13
Tid: 10.00 kaffe med tillugg
Mötetid: 11.00--13.00

Styrelsen orienterar och svarar på frågor om kommande verksamhet.

Ovan: Från vänster: SvMM Christian Braunstein, Ledamot Hans Jochen Seifert och Föass Adam Åkerfeldt

Följande deltog i SMKR planeringsdagar 13-15 september: Ordförande Anders Emanuelsson, Vice ordf. Lars-Erik Uhlegård, kanslichef Gunnar Persson, Sekreterare Staffan Vestin, WM Jan-Olof Johansson, Ledamot Öst Hans Jochen Seifert, Ledamot ÖN Lennart Holtrin, Ledamot NN Sven Mattsson, Ledamot Syd Sven Scheiderbauer, Valberedningen Christer Olofsson och FvMM vice ordf. Christian Braunstein. /L-EU

**VAD HÄNDER I
MARINSTUGAN?**

Planerad Klubbafton den 24 november är nu ersatt med firandet av föreningens 85-år sedan grundandet.

Högtidsmiddag med musik och gäster

Fredag 25

Tid: 17.00-23.00

Plats: Samling i Marinstugan och cirka 18.00 förflyttning till Örlogskapellets restaurant.

Trerätters middag med mera varefter återgång sker till Marinstugan där kvällen avslutas

December**Lillejul firas****Torsdagen den 15 december**

Klockan 13.00-15.00 med julbord. Anmälan via Evenemang Flottans Män som kommer via e-post inom ett par veckor eller via vår anmälningslista i Marinstugan. Bilden är från firandet 2021 där delar av sånggruppen muntrar upp de närvarande.

Tillkännagivanden**Julhälsningar**

Glöm inte julhälsningarna 40 kronor för medlem och hustru/sambo motsv. Förening 80 kronor.

Skickas in som Swish till 1231847151 och lista i stugan kontanterläggs i kaffeburken med angivande av vem på listan. Ange Era för- och efternamn. Förening anger föreningsnamnet.

Allt inne senast den 31 oktober för att komma med i Rikstidningen. L-EU

**FÖDELSEDAGAR
VI GRATULERAR!**

Foto: Hans Hermansson

Okt 03-/B-

02	B 0403	Jarka Nyblom	V Frölunda	75 år
24	032002	Gunnar Skulth	Tösse	70 år
27	032106	Axel B Widmark	V Frölunda	45 år
29	039093	Bengt Sjöqvist	Mölnlycke	95 år

Nov

03	030907	Gunnar Stenström	V Frölunda	80 år
09	039967	Svante Svensson	Kivik	95 år
09	031926	Bo Almström	V Frölunda	80 år
11	030804	Michael Larsson	Onsala	65 år
22	032210	Ingvar Abrahamsson	Alingsås	85 år
26	031731	Peter Björnhage	V Frölunda	75 år
28	032010	Bo Stenberg	V Frölunda	70 år

Dec

03	B 1709	Ninni Fihn	Fjärås	75 år
27	030308	Jan-Erik Sjögren	Göteborg	80 år

**VI HÅLSAR NYA
MEDLEMMAR VÄLKOMNA!**

032217	Bernt Kärrdin	Svenljunga
032218	Kalle Uhlebäck	Göteborg
032219	Tony Almsätter	Göteborg
032220	Christopher Asker	Kungälv

In Memoriam

Sedan Pejlingar 2/2022 presslades har följande kamrater lämnat oss:

Född	Namn	Medlem	Avled
571231	Curt Wanderydz	031729	220604
420310	Göran Andersson	038975	220710
291113	Rune Leandersson	036137	220708
291227	K G Fogelström	038734	220827

Vi lyser frid över deras minnen

Posttidning B

Flottans Män
Örlogsvägen 6
426 71 Västra Frölunda

STENA

Stena AB är en Internationell
koncern med ca 15 500 anställda
runt om i världen.

Koncernen verkar inom färjetrafik,
offshore, drilling, rederi,
fastigheter, finans och
nya investeringar.

www.stena.com

Stena